Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты:

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Майай 1921 оной 21-нээ гарана | № 115 (17538) | 1987 оной майн 17, воскресени | Сэн 3 мүн.

ПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Нуурай оршон тойрон хамгаалие хамгаалха хабуулганууд бэелэгдэ урда тээнь абтаршэринүүдые дүүргэнайнгаа түлөө гэм хүнүүдэй харюусалга ХКПСС-эй ЦК тогтоо.

Нуурай оршон тойрон комплексин хамгаалха ба хэрэглэхэ хэмжээнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Советэй 1969 оной 21-нэй тогтоолоор, нуурай оршон тойронхин баялигуудые гамгаар хэрэглэхэ ба хамгаалгаа хэмжээнүүд тогтоогдоо. Оной июниин 16-най, гал нуурай оршон тойрон байгаалиин баялигуудые хамгаалха ба гамтайгаар ашаглаадань хангалтай» 1977 оной 21-нэй КПСС-эй ба СССР-эй Министрнүүдэй тогтоолнуудаар, нутагзбэринүүдэр тогтоогдоо. Эдэ хадаа ургэлжэлэн хэмжээгээрнь хаагдаа болзор соо бэелүүлгдэ. СССР-эй Ой модоны комбинатай ба целлюлозо-саарһанай промышленностиин министерствэй, СССР-эй Ой модоной ажахын министерствэй, РСФСР-эй Гүрэнэй агропромышленна комитедэй, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин, бусад министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд жаяг журамгүй байһанаа харуулба гэжэ КПСС-эй ЦК-гай энэ асуудалаар баталан абаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, промышленна ба хүдөө ажахын үлэгдэлнүүдээр, газай хаядаһаар өөрсэ шухаг нуур соорэм болон тэрэнэй оршон тойронхи байгаали бузарлагдана, ой модоной нөөсэнүүд хангалтагүй муугаар ашаглагдана, ой модо һэргээхэ, гал түймэрһөө ойе хамгаалха хэрэг тоншье хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ, нара һалхинһаа газарай нуралга үргэлжэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудые гүйсэдхэн бэелүүлгэдэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандалга эбсэшэгүй байна гэжэ КПСС-эй ЦК тоолоод, түбэй газарта, нютаг нютагуудта парти, правительствын шиидхэбэринүүдые тодо наринаар, саг болзор соонь бүрин хүсэдөөр бэелүүлхэ эрилтэ партийна, совет болон ажахын органуудай урда табина.

Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадта хэрэглэһэн уһаяа сэбэрлэжэ, дахинаа ашаглалгын гурим тогтоохо талаар КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудые хангалтагүйгөөр бэелүүлһэнэй, энэ предприятиин хүдэлмэриин ашаг үрын ахир тулюур байһанай, Байгалай целлюлозо-саарһанай комбинадай хэрэглэлэн промышленна уһаар, газай хаядаһаар оршон тойронхи байгаалие бузарлаһанай, мүн целлюлозо-саарһанай промышленностиие хүгжөөхэ ба оньһон техникээр эзбэгжүүлхэ талаар ехэ гээгдэлдэ ороһонойнь түлөө СССР-эй ой модоной, целлюлозо-саарһанай болон модо болбосоруулгын промышленностиин министрэй орлогшо нүхэр Г. Ф. Пронииние тушаалһаань сүлөөлхэ гээшэ тааламжатай гэжэ тоолохо.

Байгал нуурай оршон тойрондо модо ашаглаха талаар тогтоогдоһон ёёһо гуримуудые һулаар хинан шалгаһанайнь, уһа хамгаалха талаар ой модоной үүргые һайжаруулха, дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаагүй һаа, тэдэнэр шанга харюусалгада хабаадуулагдаха гээд тэдэндэ һануулха.

Байгаалиин баялигуудые хамгаалха ба хэрэглэхэ талаар дурадхалнуудые бодомжолжо тодорхойлхын түлөө научна эмхи зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ тухай асуудалые СССР-эй Наукануудай академиин Президиумдэ (нүхэр Марчук) хараха үзэхэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй 1987 оной апрелиин 13-най тогтоолой эрилтэнүүдые ажахын министрэй орлогшын тушаалда хэрэглэхэ арга боломжотой байһан тухай асуудалые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет шиидхэхэ ёёһотой.

Ой модоной ажахын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Л. Е. Михайловай пенсидэ гараха тухай мэдүүлгые анхаралда абаха.

Байгал нуурай оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха асуудалнуудаар парти, правительствын тогтоолнуудай бэелүүлгые эмхидхэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандаа гээд ой модоной ажахын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр А. И. Зверевэй болон РСФСР-эй ой модоной ажахын министр нүхэр Н. М. Прилепын анхаралд хандуулха. Байгал нуурай оршэндохи ой хүбшын экологическа байдалые һайжаруулха талаар хүсэд дүүрэн хэмжээнүүдые абаагүй һаа, тэдэнэр шанга харюусалгада хабаадуулагдаха гээд тэдэндэ һануулха.

Байгаалиин баялигуудые хамгаалха ба хэрэглэхэ талаар дурадхалнуудые бодомжолжо тодорхойлхын түлөө научна эмхи зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ тухай асуудалые СССР-эй Наукануудай академиин Президиумдэ (нүхэр Марчук) хараха үзэхэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй 1987 оной апрелиин 13-най тогтоолой эрилтэнүүдые хараада абан, лимнологическа институдай научна ажал ябуулгын хүтэлбэрилгые бэхижүүлхэ ба шэнэдхэн хубилгалга бэелүүлхэ, шэнжэлгэнүүдэй ашаг үрые болон шанарые дээшэлүүлхэ гээд СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Президиумдэ болон КПСС-эй Эрхүүгэй обкомдо даалгаха.

Байгал нуурай оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар парти, правительствын тогтоолнуудаар тогтоогдоһон даабаринуудые дүүргэлгэдэ үнжагайрһанай, нобшорһоной түлөө КПСС-эй гэшүүн, коллегиин гэшүүд, СССР-эй Элшэ хүсэнэй болон электрификацийн министерствын Элшэ хүсэнэй ба электрификацийн научно-техническэ главна управлениин начальник нүхэр В. И. Горинтдо шанга донгодолго соносхохо, КПСС-эй гэшүүд СССР-эй Элшэ хүсэнэй болон электрификацийн министрэй нэгэдэхи орлогшо нүхэр А. Н. Макухин болон РСФСР-эй Загаһанай ажахын министр нүхэр И. П. Пересыпкин гэгшэдтэ һануулга хэхэ.

Байгал нуурай оршон тойронхи байгаалиие хамгаалгатай холбоотой объектнүүдэй барилгын болзорнуудые хазагайруулжа болохогүй гээд СССР-эй Авиационно промышленностиин министр нүхэр А. С. Сысцовой, СССР-эй зүүн районуудтахи барилгын министр нүхэр А. А. Бабенкын, СССР-эй элшэ хүсэнэй болон электрификациин министр нүхэр А. И. Майорецой болон СССР-эй загаһанай ажахын министр нүхэр Н. И. Котлярой анхаралые хандуулха, хэрэг байдал һайжаруулха эрилтэ тэдэнэртэ табиха.

Оршон тойронхи байгаалие хамгаалха талаар парти болон правительствын даабаринуудые дүүргэлгэдэ гэм зэмэтэй түбэй болон нютагай зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин харюусалга тухай асуудалые КПСС-эй Буряадай болон Эрхүүгэй обкомууд, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба Эрхүүгэй облгүйсэдком, СССР-эй Минлесбумпромой, СССР-эй Минрыбхозой, СССР-эй Минвостокстройн, СССР-эй Минэнергын, СССР-эй Минстройдормашай, СССР-эй Минавиапромой, СССР-эй Наукануудай академиин, СССР-эй Гослесхозой, РСФСР-эй Минрыбхозой, РСФСР-эй Минлесхозой, РСФСР-эй Госагропромой партийна комитедүүд хараха үзэхэ.

Байгал нуурай оршон тойронхи байгаалиие хамгаалгада ба тэрэнэй байгаалиин баялигуудые бодомжотой зүбөөр хэрэглэлгэдэ хабаатай КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудай дүүргэлтын хойноһоо РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет (нүхэд Табеев, Ермин) хиналта һулаар бэелүүлнэ гээд тэмдэглэхэ.

Ж. Ширак шэнэдхэн хубилгалгада амжалтануудые туйлахыень хүсэхэдөө, энэ хадаа манай зуун жэлэй һүүлэй үеын эгээл шухала үйлэ хэрэг болоно гэжэ тэмдэглээ.

Премьер-Министр СССР-эй Наукануудай академиин президиумдэ хүрэбэ.

ТАСС МЭДЭЭСЭЛ

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖ ЭЛҺӨӨР

М. С. Горбачев Франциин Премьер-Министр Ж. Ширактай майн 15-да уулзаба.

Хөөрэлдөөнэй гол хубинь франко-совет харилсаануудта зорюулагдаһан байгаа. Урдын хани барисаанай шэнжэ шанарые дүүрэн хэмжээгээрнь эдэ бүгэдые һэргээхын тула үшөө ехэ ажал ябуулга хэгдэхэ ёһотой гэжэ М. С. Горбачев хэлээ. Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулгануудай Франциде улам үргэдхэгдэжэ байһанай түлөө совет олониитэ дураа гутана, һанаагаа зобоно гэжэ тэрэ Ж. Ширагай анхарал хандуулһан байгаа.

Франко-совет харилсаануудые гуримшуулан һайжаруулха хүсэлэнтэй байһан тухайдаа Ж. Ширак хэлэбэ.

Буу эзбэгүүдые хуряалгын, ядерна эзбэгэһээ Европые сүлөөлэлгын асуудалнуудаар хөөр тала һанамжануудаа дэлгэрэнгыгээр халан абалсаа. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүд болон оперативно-тактическа ракетэнүүд тушаа СССР-эй гаргаһан үүсхэлнүүдтэ НАТО-гай оронуудай, мүн уласхоорондын олониитын ямараар хандажа байһан тухай мүн лэ һанамжануудаа хэлсэбэ. Буу эзбэгүүдые хуряаха талаар түрүүшын, шиидхэхэ алхам хэхэ арга олгоһон үгэеэ ойлголсолгонуудые бэдэрхэ хэрэгтэ Франциин хүтэлбэрилэгшэд бүтэмжэтэй һайн хубитаяа оруулха аабза гэжэ найдажа байһанаа М. С. Горбачев мэдүүлээ.

Хөөрэлдөө хэгшынгээ гүйлтаар М. С. Горбачев шэнэдхэн хубилгалгын гол ёһонуудые, зорилгонуудые, онол арганууд ые тобшо тэдыгээр найруулба.

СССР-эй Наукануудай академиин президент академик Г. И. Марчук хүндэтэ айлшаная амаршалаа. Хоёр ороной хоорондо эрдэм ухаанай үргэн ехэ харилсаа холбоон тогтоогдонхой гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Замбуулинай дайдые амгалан тайбан байдалда ашаглалга, математика, астрономи, астрофизикэ, ехэ температурын физикэ, химическэ физикэ гэхэ мэтын һалбаринуудта хамтын хүдэлмэри бэелүүлэгдэнэ.

Советскэ Союз шэнэдхэн хубилгалгын ба һэльбэн зохёолгын үргэн ехэ политикын замда гараба. Уласхоорондын олониитэ болон оронойтнай хүн зон энээгээр ехэтэ һонирхоно гэжэ Премьер-Министр хэлээ. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ совет программые айлшамнай үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, энэ талаар тогтоогдоһон харилсаа холбоон тон шухала удха шанартай байна гэжэ Франци тооломо гээд мэдүүлбэ. Эдэ бүгэдын ашаар 1982 ондо түрүүшын француз космонавт ниидхүүлэгдээ һэн. Франциин болон Советскэ Союзай Наукануудай академиинүүдэй хоорондохи харилсаае арьбадхахын түлөө, франко-совет хани харилсаае, холбоо барисаае хүгжөөлгэдэ эрдэмтэдэй харилсаанай үүргэ нүлөө дээшэлүүлхын түлөө ороддохо шухала гэжэ Ж. Ширак хэлэбэ.

* * *

Үдэшэлэн Премьер-Министр Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо Л. Минкусэй «Дон Кихот» гэжэ балет хараһан байгаа.

Н. И. Рыжков айлшантай хамта байба.

(ТАСС).

МЕДИЦИНЫЕ ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАЛГЫН СТРАТЕГИ

СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин ниитын суглаанай сесси хүдэлмэрээ мейн 16-да Москвада дүүргэбэ. Тэрээндэ хабаадагшад,—бухы союзна республиканудай эрдэмтэд врачнууд, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр медицинын эрдэмые шэнэдхэн хубилгалгын харгы замуудые зубшэн хэлсэһэн байгаа.

Медицинын эрдэм ухаае хүгжөөлгэдэ горитой ехэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ ёһотой СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин президиум, научна советүүд, комиссинууд орон доторэнэ хэрэгые һайжаруулхын түлөө тон ехэ харюусалгатай байна.

— Академиин бухы ажал ябуулга медицинын эрдэмэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, элүүрые хамгаалгада тэрэнэй хубиие үргэдхэхэ ёһотой. Академиин президиум, тэрэнэй эмхи зургаанууд шэнэдхэн хубилгалгын хажуу талада үнгэрхэ ёһогүй,— гэжэ академиин президент, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин академик В. И. Покровский үгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ—Тохёолдожо байһан дутуу дундануудые усадхаха харгы замуудай хэрэглэлгэ-нинь, саашанхи ажал ябуулгые шэнэдхэн хубилгаха талаар медицинын эрдэм болон элүүрые хамгаалгын хоорондохи холбоое бэхижүүлхэ талаар бүтэмжэтэй һайн олон дурадхалнууд оруулгдаа, научна шэнжэлгэнүүдэй хараа шэглэлнүүд тодорхойлгодоо.

(ТАСС).

Үглөөдэр—Музейнүүдэй уласхоорондын үдэр

ТАБАН ХЭЛ ажалай мүнгүүдэй хөөрэлэнэ

ҮРГАХА, МҮҮЖҮҮЛХЭ

Д. музейн хүдэлмэрилэгшэд, өөһэдөө мэргэжэлтэ һайндэрэй урда тулгын бүтээһэн ажал хэрэгүүдээ үшөө тобшолон, бүридхэн хараха үзэнэ.

Һайханай музейдэ улад зон ерэжэл гэшэ. Тэдэнэр хадаа ёһотойл исгэ нүлөөн доро гоё һайханиие ойлгодэрэлээ гүнэгырүүлэн, сэдьхэл ба улам баяжуулжа гарадаг. Мүнөө музейдэ ородой, совет болон буряад, мүүн Европын хэдэ хэдэн оронуудай гэрэлтэй хамта дээрээ таба мянга гаран ба зуд тоологдоно. Эдэ хадаа үргэлжэлэн уран зурагай, графикын, скульптуурын гар урлалай искусствын бүтээлэй гар урлаха юм.

Музейдэ удаан саг соо аша үрэ-ба ажаллажа, хэрэг байдалаа һайн ба болоһон мэргэжэлтэд олон. Жэ-ба, Буряадай АССР-эй искусствын ба ажал ябуулагша К. Б. Шулунова ны жэлэй туршада музейн уран һай-ба баялигуудай тоо бүридхэлые нягта ба сахижа, арюунаар хадагалжа юм.

Сүүлэй жэлнүүдтэ, музейн эмхидхэдэг ны хүдэлмэринүүд үргэдхэгдөө һэн. Тэрэнэй гэнэ 1986 ондо уран зу-ны 15 выставкэ үнэргөөбди. Тэдэ-ба манай республикын уран зураа-ба жэшээлхэдэ, Советскэ Союзай Ге-СССР-эй габьяата уран зурааша Г. Н. ровой, РСФСР-эй габьяата уран зу-К. Н. Бритовэй, Буряадай АССР-эй ны габьяата ажал ябуулагша И. И. ровай, Р. Жимбиевагай, тэрэшэлэн уран зурааша, РСФСР-эй габьяата зурааша А. Н. Мунхаловай болон зохёохы хүдэлмэринүүд олоной ба табигдаа бэлэй. Гадна манай залнуудаар «Совет графика» гэ-ба союзна выставкэ, «XIX--XX зуун ны Ураалай шэрэм шудхалга», «Бу-ны архитектура», КПСС-эй XXVII ба, мүн манай республикын соёлшо-ны съездэй зорюулагдаһан выставкэ-ны һонирхолтой һэн. Тиихэдэ уран зу-ны ратайшуулай, мүн үхибүүдэй зура-ны болон гар урлалай выставкэнүүдые ны удаан саг соо һонирхоо бэлэй.

Музейн жасада хадагалагдажа ны уран һайханай зүйлнүүд орон соо-ны мүн хилын саана эмхидхэгдэжэ бай-ны тоото выставкэнүүдтэ абаашаг-ны юм. Жэшээлхэдэ, Москвада үнэр-ны «Ехэ замуудай шатанууд», «Видэ-ны коммунизм байгуулнабди», «Ленинэй ны», Уфа хотодо эмхидхэгдэһэн «Бухэ-ны эстампын гурбадахи выставкэ» гэхэ ны, мүн Франциин Сент-Этьен, ны Ле-Ман, Кан хотонуудта «XVIII—XX ны Буряадай заншалта искусство» ны выставкэнүүд эмхидхэгдэһэн юм. Тэ-ны Корейн Арадай Демократическа ны Улаан туб—Пхеньян хотодо Россин ны ниин арадай уран зурааша, СССР-ны нистрнүүдэй Советэй шангай лауреат ны Дугаровай выставкын эмхидхэгдэ-ны ехэ удха шанартай.

Мүн научна хүдэлмэрилэгшэд улад ны һонирхолдо тааруулан, уран һайха-ны лгохо, сэгнэжэ һургаха талаар оло-ны ниитын дунда зарим тэдыг ажал ябуулдаг. Жэшээлхэдэ, искусство шэнжэлхэ талаар мэргэжэһэн научна хүдэлмэрилэгшэд Л. М. Вишнякова, Ю. Г. Худугуева, Т. Е. Чебунина болон бусад нүхэд юрэнхы эрдэмэй һургуулинууд болон техническэ мэргэжэлэй училищинуудтэ, фабрика, заводууд болон дээдэ һургуулинуудта ошожо, уран зурагай болоод гар урлалай асуудалнуудаар һонирхолтой лекцинүүдые уншадаг, мүн уран һайханай ямар нэгэн зүйлэй бэшэгдэһэн, хэгдэһэн тухай, тэрэнэй гүн удха шанар тухай олоной анхарал татамаар юрэ бусын аяншалга үнэргэдэг юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай музей уран һайханайнгаа зүйлнүүдые авиааводой, мяха-консервын комбинадай, ЛВРЗ-гэй соёлой байшангуудаар, мүн прибор бүтээлгын нэгэдэлэй цехүүдээр, техническэ училищинуудта, һургуулинуудта абаашажа дэлгэн харуулна.

Нёдондо жэлдэ музейн хүдэлмэрилэгшэд Хяагтын, Хойто-Байгалай; Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Ивалгын, Баргажанай районуудай фермэ, отарануудаар, соёлой байшангууд болон һургуулинуудаар нүүдэл выставкэнүүдые эмхидхэжэ, лекцинүүдые уншаһан байна.

Мүнөө үедэ РСФСР-эй арадай уран зурааша Д-Н. Дугаровай выставкэ эмхидхэнхэйбди Тэрэнэй зохёохы ажалай 30 жэлэй сйдо зорюулагдаһан тус выставкэдэ уран зураашын зуу гаран бүтээлнүүд табигданхай.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулжа хэдэ хэдэн выставкэнүүдые эмхидхэхэ байнабди. Жэшээлхэдэ, уран зураглага дурадхайшуулай, зурагай багшанарай болоод коллекционернүүдэй выставкэ баяар нэгэдхэхэр бэлэдхэгдэнэ. Тиихэдэ РСФСР-эй арадай уран зураашад А. Н. Сахаровскаягай, А. В. Казанскиин, РСФСР-эй габьяата уран зурааша С. Р. Ринчиновэй, Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша М. Я. Метелкинагай болоод Г. К. Купцсвой зохёохы намтарые харуулһан выставкэнүүд ами аминдаа үнэргэгдэхэ. Харин октябрь, һарада манай республикын уран зураашадай шэлэгдэмэл бүтээлнүүдэй ехэ выставкэ эбэгдые дэнэлэн түгэсхэхэ юм.

Агууехэ Октябриин ашаар һалбаран хүгжэһэн жаргалта байдалаа магтаһан манай уран зураашадай бүтээлнүүдые музейн хүдэлмэрилэгшэд хото, худөөгэйнөө ажаллшадта урда мэтэ удхалан хөөрэжэ, хужаруулан харуулха байна.

Р. ЦЫДЕНОВА,
искусство шэнжэлэгшэ, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ республикын уран һайханай музейн директор.

ЗАМБУУЛИНҺАА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Ниидэлгэ залан хүтэлхэ түб. (ТАСС). Юрий Романенко болон Александр Лавейкин арбан табдахи неделиеэ замбуулинай дайдада хүдэлжэ эхилбэ.

Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ «Квант» гэжэ модуль дээрэнээ ашаа буулгаха. Тэрэнэй научна аппаратурын ямараар хүдэлжэ байһые шалгаха, Советскэ Союзай газар дайдын зарим районуудые адаглаха, буулгабари хэхэ, медицинскэ шэнжэлгэнүүдые хэхэ гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд ниидэлгын программада оруулгдаһан байгаа.

Космонавтнууд модуль дээрэ тодхогдон табигдаһан «Электрон» гэдэг аппаратурые хүдэлгэжэ туршаһан байхэ юм. Тус аппаратура жолоодогдодог комплексын атмосферын газай бүридэлые хангаха, уһые электролизлоһоной аргаар кислород абахаар хараалагдаһан түхеэрэлгын элементнүүдэй нэгэниинь болоно.

Майн 15-да экипаж астрофизическэ модулиие научна шэнжэлгэнүүдтэ бэлдэбэ. Техническэ туршалганууд хэгдахээр түсэблэгдөө.

Майн 16-да Юрий Романенко болон Александр Лавейкин амарба. Радио болон телевизионно холбооной сеанснуудта тэдэнэр гэр бүлэнэртээ уулзаһан байгаа.

Космонавтнуудай бэенүүд һайн.

«Мир» гэжэ жолоодогдодог комплекс гэмгүй һайнаар ниидэжэ ябана.

ХАБАРАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЭМХИТЭЙГЭЭР ТҮГЭСХЭЭ!

ТАРИЛГАЯА ТҮГЭСХЭБЭ

Кабанскын районой Байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахын отделениин М. Е. Сухановай даадаг тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнууд байгша ондо 1300 гектарта ороохото ургамалнуудые тариха юм. Тэрэнэйнь 202 гектарынь шэниисэ, 437 гектарынь обёос эзэлнэ.

Тарилга дээрэ И. И. Солодовниковой даадаг звеногойхид шалгаржа гараба. Эндэ механизаторнууд И. Коваленко, В. Гусев, А. Селиванов, И. Рыков гэгшэд хүдэлдэг юм.

Хоёрдохи звеное хүтэлбэрилдэг коммунист Валерий Идрисовтэй хамта С. Булдаков, Н. Федоров, В. Капустин гэгшэд ехэл эбтэй зетэйгээр ажаллана.

Тус бригадын гэшүүд еөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, гектарай дунда зэргээр 21 центнер шэниисэ, 18,2 центнер обёос үргуулжа абахаар түсэблэнхэй. Зүгөөр бухы таряалангай гектар бүхэнһөө 17,2 центнер ургаса абтаха болоно.

Эндэхи механизаторнууд витаминтай ногооной гурилда оруулгадаха ороохоной холисо тарижа дүүргэбэ.

В. СОТНИЧ.

БЭЛШЭРЭЙ БАЯН ТАЛАДА

Рекламаж

Хүрбын совхозой Тээгдын отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын полевой станда хүрэжэ ерэхэдэмнай, хабарай наран түрүүшынгээ элшэ сасажа, Бэлшэрэй үргэн талада жэгтэй гоё байгаа һэн. Үглөөнэй һэрюундэ трактор агтануудай танил аялга холоһоо эздэлжэ, ажалай шэнэ үдэрэй эхилһые гэршэлнэ. Газаа талаһаа гоё һайханаар уряа лозунгнуудаар, плакадуудаар шэмэглэгдэһэн, дээрэнь улаан туг намилэуулагдаһан үргэн ута гэрэй пешэнгэй үрхөөр утаан баяна.

— Эндэ тогоошон София Тимершаихова үглөөнэй хоол бэлэдхэжэ байна ёһотой,— гээд совхозой директор Петр Кириллович Дубинин хөөрэнэ.

Отделениин хүдөө ажахын оньһон техникын талаар механик Сультим Будаев, гагнуушан Доржо Пурбуев, слесарь Анатолий Вахрушев гэгшэд тракторай плугай хажууда хүдэлжэ байба.

— Механизаторнууднай тарилгада гарахаяа байна. Бригадирнай долоодохи поли гарахамнай гээд, трактористнарые абаад, машинаараа тиишэ ошоо,— гэжэ Сультим Базарович бидэнэртэй мэндэшэлэлдэхэ зуураа, мэдүүлбэ.

— Долоодохи полимнай тэрэ Могойн наана бэзэ?— гээд совхозой директор тодорхойлон асуугаад, тэдэнэй ажал хүдэлмэрээрнь һонирхобо.

...Долоодохи поли. Иишэ ерэхэдэмнай, хоёр Т-150 түхэлэй трактор хойноо сеялкэнүүдые шаттагалзаад, тарилга хэжэ байба. Тракторнуудые үнинэй механизаторнууд коммунист В. Доржиев, А. Еронтьев гэгшэд жолоодоно. Тэдэнэр шударгы шангаар хүдэлжэ, баян ургасын эшэ үндэһэ табихые оролдоно.

Эндэ полиич захада ажахын запуу бригадир Дмитрий Вахрушевтай уулзажа хөөрэлдэбэбди.

— Энэ хабартаа хэхэ хүдэлмэримнай ехэ даа. 1600 гектар талмайда ороохото ургамалнууд таригдаха. Тэрэнэй 700 гектартань шэниисэ, 200-дань хара таряан, 400-дань обёос, 100—100 гектарнуудте горох болон ешмээн таригдахаар хараалагдаһай. Тиихэтэй хамта 800 гектарта силостэ оруулагдаха ургамалнууд, 50—50 гектарта донник болон бусад тэжээлэй ургамал таригдаха юм,— гэжэ Дмитрий Вахрушев хэлээд, бага бодолгото боложо.— Энэ бухы хүдэлмэрээ саг соонь, һайн шанартайгаар үнэргэхэ гэһэн хүсэл бии. Һанаһанаа бэелүүлхээр арга шадалшье байха,— гээд нэмэбэ.

Хамтын подрядай онол аргаар хүдэлдэг бригадын гэшүүдтэй уулзажа хөөрэлдэхэдэ, тэдэнэр энэ хабарай тарилгын үедэ хэхэ ажал тухайгаа, яажа дүүргэхэ байһанаа тодорхойгоор хөөрөө һэн.

Д. Вахрушев бригадирай тушаалда хөёрдохи һараяа ажаллана. Тэрэ суута бригадир Арадуудай Хани Барисаанай орденто Хандажап Бадмацыреновэй сагһаа урид наһа барахнай һүүлээр энэ тушаалда һунгагдаа юм.

Коллективэй суглаан дээрэ үнинэй механизаторнууд А. Еронтьев, В. Доржиев, С. Анасов, Д. Вахрушев гэгшэд бригадирай тушаалда дэбжүүлэгдэнэн байгаа. Эдэ дүрбэн тухайгаа механизаторнууд һанамжануудаа хэлэһэн байна. Тиигэжэ зүбшэн хэлсэһэнэй дүнгоор 1973 онһоо эхилжэ, нус коллектив дотор механизаторөөр ажаллажа ябаһан Вахрушев һунгагдаһан байна.

— Олон жэлэй хугасаа соо Хандажап Надмитовичтай суглаа хүдэлжэ, өөртөө туһатай олон юумэ мэдэжэ абаа хүм. Тэрэнэй заабари мүнөөшье панаандем ходо ороно. Бидэ мүнөө жэлдэ 22500 центнерһээ бага бэшэ ороохото ургамалнуудай ургаса абаха ёһотойбди. Тиихэдээ таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15,5 центнер таряа ургуулха болонобди,— гэжэ бригадир бидэнтэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ һэн.

— Үнгэрһэн табан жэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр таряалангай талмайн гектар бүриһөө 20—21 центнер ургаса хуряагдаһан байна. Энэшье табан жэлдэ һайн дүнгүүдые туйлахаар арга боломжо бии. Юуб гэхэдэ, коллектив дотор бэрхэ механизаторнууд олон. Тэдэнэй тоодо комсомолшууд аха дүү Владимир болон Юрий Рачинский, Сергей Разумов, Сергей Аносов болон ажалай түрүүшүүл Вячеслав Ковалев, Александр Лалетин, Дымбрыл Армаев гэгшэдые тэмдэглэхээр. Баян ургаса эдэнэй гар соо байна бшуу,— гэжэ совхозой директор Дубинин хөөрэнэ.

Тарилгын үрэһэ сэбэрлэн хорлохо, оньһон техникэдэ ашаха хүдэлмэринүүдые ажалай ветеран, үнинэй механизатор Яков Кареловэй хүтэлбэри доро Р. Тугаринова, Л. Лалетина, Т. Савельева гэгшэд һайнаар хэнэ.

Тус бригадада комсомолой бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй хүдэлмэриие механизатор В. Рачинский хүтэлбэрилнэ.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

Хориин район.

АЖАЛАЙ ДҮРБЭН ҮДЭР СОО

«Заветы Ильича» совхозой дуршэлтэй механизатор В. Г. Кокориной даадаг трактерна бригадынхид апрелиин 28-һаа тарилгаяа эхилһэн байна. Эдэнэр ажалай хөёр үдэрэй туршада дүн хамта 90 гектарта хара таряа таряа һэн. Эндэ Н. И. Жарковой, В. Т. Бергын даадаг тарилгын агрегадууд түрүүшын үдэрһөө ашаг үрэтэйгөөр ашаглагдана.

Энэ бригадын механизаторнууд майн зургаанһаа эршэмтэй технологи хэрэглэн, шэнийсэ тарижа захалаа һэн. Эдэнэр 300 гектар паар, 120 гектар намарай паар, бэшыень мүнөө хахалһан поли дээрэ тарилга үнэргэбэ. 540 гектар дээрэ шэниисэ ажалай дүрбэн үдэр соо таригдаһан байха юм.

М. ГАЛСАНОВ.

Ивалгын район.

ШАНАРТАЙГААР

Сагай уларилай таарамжагүй байһаниие хараада абажа, тарилгаяа тон богони болзорто, һайн шанартайгаар үнэргэхөөр түсэблэнэн Хурамхааная районой Аргатын совхозой Ц-Д. Биликтуевай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай нэгэдэхи бригадын механизаторнууд түрүүшын үдэрһөө урагшатай. Байгша ондо бүхыдөө 2026 гектарта ороохото ургамалнуудые тарижа, 900 шахуу гектарта сэбэр паар хахалжа бэлдэхээр хараалһан тус бригадын механизаторнууд витаминтай ногооной гурилда хэрэглэгдэхэ нэгэ жэлэй ногоо тарижа байнхай. Тарилгын түлэг захалхаһаа хойшо эндэхи поли дээрэ К-700 түхэлэй дүрбэн, ДТ-75 түхэлэй үшөө дүрбэн трактортай найман агрегат хөёр халаанда һаадгүй хүдэлгэгдэнэ. Эндэ мүн сеялкэшэнээр ажаллаха хүнүүд хүсэд хүрэхөөр томилогдонхой.

Тарилгын эхинһээ хойшо дуршэлтэй механизаторнууд Дамба Турлаков, Солбон Гармаев, Пурбо Монголов гэгшэд үдэр бүхэндэ халаанайнгаа нормо үлүүлжэ, мурысөөндэ шалгарна.

М. БАТОИН.

ТЕХНИКЫН ХҮНХИНӨӨН ТАҺАРНАГҮЙ

Байгша ондо тогтууритой баян ургаса ургуулха хүсэлэнтэй ажаллажа байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашадай мүнөө бухы һанал бодолоо тарилгада хандуулһаниинь элитэ. Ушар иимэхэ һүүлэй үдэрнүүдтэ энэ ажахын таряалан дээрэ эртэ үглөөнһөө үдэшын харанхы болотор машина, техникын хүнхинөөн таһалдахаяа болинхой.

Энэ хабарай уларил тарилгые нилээд хойшолуулаа. Тэрэниие һайн ойлгоһон механизаторнууд харюусалгатай хүдэлмэрээ богони болзорто һайн шанартайгаар үнэргэхые оролдоно. Тусхайлан хэлэбэл, эдэнэр 1723 гектар талмайн шиит нойтыень бариха хүдэлмэри тон богони болзорто үнэргөө, 906 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа, 850 гектар паар бодхоогоо.

Эндэ хүдэлжэ байһан ажахын тракторна бригаданууд хамтын подрядай гуримаар ажаллана. Колхозой механизаторнуудтай хамта тарилга дээрэ Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнэр хүдэлэлсэжэ, ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Н. НАМСАРАЕВ.

Сэлэнгын район.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАА

ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАЛГА БА КАДРНУУД

АЖАХЫ ХЭНДЭ НАЙДАГДААБ?

«Предприятинуудай, үйлэдбэринүүдэй, цехүүдэй, таһагуудай, участогуудай, фермэнүүдэй болон звенонуудай хүтэлбэрилэгшэдэй; бригадирнууд ба мастернуудай һунгагдадаг байха ёһо гурим тогтоохо шухала гэжэ тоолохо» гэзэ КПСС-эй ЦК-гай январийн (1987 он) Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Энэ пленум дээрэ шэнэдхэн хубилгалга ба партийн кадрова политика тухай асуудал зубшэн хэлсэгдээ гэжэ мэдэнэбди. Иигэжэ орон соомнай тус Пленумэй һүүлээр эдэ асуудалнуудаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ.

Урдань ажалша коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд дэзэдын захиргаануудай заабаряар заабол томилогдодог байбал, мүнөө хүдэлмэришэд өөһэдөө өөрынгөө хүтэлбэрилэгшэдые һунгадаг боложо байнхай. Иигэжэ бага, томошье ажалша коллективүүдтэ хүтэлбэрилэгшэдэй һунгалта ёнотойл демократизмын үндэһэ һуури дээрэ үнгэргэгдэдэг болохо юм.

Һаяшаг Баргажанай районой Шитханай совхоздо һонирхолтой нэгэ суглаан үнгэргэгдэһэн байна. Совхозой ажалшад энэ суглаае удаан хүлеэнэн юм. Юуб гэхэдэ, энэ суглаан хэдэн дахин зарлагдаха гэһэн ааб, ямар нэгэ шалтгаануудаар хойшолуулагдадаг бэлэй. Хэды тиигэбшье энэ суглаан үнгэргэгдөө. Тэрэ түрүүшээр юрын лэ суглаан мэтээр эхилһэн байна. Эндэ совхозой директор М. М. Бакиров ажахынгаа хүдэлмэришэдэй үнгэрһэн жилдэ, мүн энэ жилэй түрүүшын кварталда хэжэ гараһан ажалай дүнгүүд тухай сугларагшадай урда тоособо.

Совхозой хүдэлмэришэд арбан хоёрдохи табан жилэй эхиннээ муу бэшээр ажаллана. Тэдэнэр хүдөө ажахын гол продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ амжалтатайгаар бэелүүлһэн байха юм. Гэбэшье совхозой үйлэдбэридэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд яала олон, дутагдалнууд бии. Энэнь, иланГаяа таряан ажал дээрэ харагдана. Тиихэдэ ажахы соо кадрнуудай асуудал алдуунуудтайгаар шиидхэгдэнэ. Үнгэрһэн жилнүүдтэ элдэб шалтгаануудаар ажахыһаа олон мэргэжэлтэд гаража ошоһон байна. Эдэ бүхы асуудалнууд энэ суглаан дээрэ зубшэн хэлсэгдээ, эдэ асуудалнуудаар һанамжа болон дурадхалнууд олоор оруулагдажа. Совхозой директор М. М. Бакировай тоосоото элидхэлэй шүүмжэлэлгын ба өөрыгөө шүүмжэлгын үндэһэ һуури дээрэ хэгдэһэниень булта һайшаагаа. Элидхэл соо бүхы юумэн өөһэдынгөө бодото нэрээр нэрлэгдээ гэхэдэ алдуу болохогүй байна.

Иигэжэ юрэл эхилһэн суглаан һүүл багтаа бүришье һонирхолтой; тон шухала боложо, сугларагшад энэ суглаанда хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхитэйгээр хабаадаа һэн. Жэшээ болгон, нэгэ иимэ ушар абажа харая. Шитханайхид хэр угһаа хойшо суглаануудта ябаха; тэдээн дээрэ үгэ хэлэхэ дурагүй зон юм. Иигэжэ сэхэ бэшэһэндэмнай тэдэнэр гомдохогүй аабза гэжэ найданабди. Үнэн юумэн үнөөрөө ха юм. Харин энэ суглаанда совхозой хүдэлмэришэд хэзээ хэзээнэйхиһээ олоороо ерэһэн байна. Тэдэнэй дунда хэдэн жилэй суглаануудта хабаадаагүй пенсионөрнүүд, гэрэй ээзэн эхэнэрнүүдшье үсөөн бэшэ байгаа.

Суглаанда эртээнһээ ерэзгүй олохон хүнүүд һууха һууригүй үлэшэһэн байна. Гансал энэ жэшээ, нютагай хүн зоной зүрхэ сэдьхэлдэ, ухаан бодолдо хубилалтануудай боложо байные, тэдэнэй орон, республика, район, ажахы соохи байдалаараа һонирхожо эхилһые гэршэлнэ гэзэш. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, нютагай хүн зон энэ суглаанда олоордо ерэжэ, ажахынгаа саашанхи хуби заяае, ажахыгаа хүтэлбэрилхыень хэндэ найдаха байһанаа зүрхэ сэдьхэлдээ тон дүтэ абаһан байна.

Совхозой директорэй тушаалда энэ суглаан дээрэ тоосоото элидхэл хэһэн М. М. Бакиров КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ Д. Р. Гнеушев хоёр нэгэ доро дэбжүүлэгдээ юм.

Энэ суглаанай үедэ совхозой хэдэн хүдэлмэришэдлөө эдэ хоёр тухай богонихоноор өөһэд өөһэдынгөө һанамжа хэлэхыень гуйһан байнабди. Тус һүнгуулиин нюусаар дуугаа үгэхэ гуримаар үнгэргэгдэһэн дээрэһээ тэдэнэй нэрэ обогуудые бидэ эндэ бэшэнэгүйбди.

«Михаил Михайлович шадамар бэрхэ, зориһондоо хүрэжэ шададаг, хүл хүнгэн хүтэлбэрилэгшэ. Зүгөөр заримдаа хэлэһэн үгэдөө эзэн байдаггүй»,— гэжэ малшанаар ажалладаг совхозой ветеран М. М. Бакиров тухай хэлэбэ. «Бакиров өөр дээрээ. ехэ ажал даажа абадаг. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, мэргэжэлтэдэй ба бригадиннуудай хүдэлмэри өөрөө хэлсэдэг»,— гэжэ механизатор хэлэнэ. «Би Дмитрий Романович Гнеушевэй түлөө дуугаа үгэхэм. Тэрэнэй директор болоо һаа, бидэ, залуушуул сүлөө сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэдэг боложо магадгүйбди. Дмитрий Романович Бакировһаа залуу хүн. Тиимэһээ манай эрилтэнүүдые ойлгохо ёнотой»,— гэжэ нэгэ залуу хубуун һанамжаяа сэхэ хэлэбэ: «Бакиров хэрээгышэг. Заримдаа хатуу үгэшье хэлэжэ болохо. Зүгөөр ажахыгаа, хүн зоноо һайнаар мэдэхэ, дүршэл шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ юм. Тэрээнһээ өндоо директор совхоздомнай хэрэгтэй бэшэ гэжэ һанана»,— гэжэ үшөө нэгэ нэгэ нэтайшаг хүн хэлэнэ. «Миний һанахада һургуули ажахы хоёрой хоорондохи холбоо бэхижүүлхэ директор хэрэгтэй. Совхоз һургуулиин базова предприяти болоно ха юм»,— гэжэ нэгэ эхэнэр манда хэлэнэ.

— Бидэ өөһэдөө һайнаар хүдэлхэ ёнотойбди. Хажуу тээһээ хэн манда ерэжэ, манай түлөө дутагдалнуудыемнай усадхахаб? Совхозой хүтэлбэрилэгшэд үдэр бүри гүүртэ дээрэ байжа, һаалишадай ажал эмхидхэхэ уялгатай аал? Үгы. Бидэ, һаалишад, өөһэдөөл эдэбхи үүсхэлээ дээшэлүүлхэ ёнотойбди. Бүхы дутагдалнуудаа, шиидхэгдээгүй асуудалнуудаа директортэ тохожо болохогүй,— гэжэ совхозой һуһаалиин нэгэдэхи фермын һаалишан Н. А. Зверева элидхэл тушаа үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

— Тугалнуудай гарзалдаг тухай юундэ нэгэшье хүн ама гаранагүй гээшэб? Энэхниие хэнһээ нюунабибди? Эндэ эмэйшүүлые олохо хэрэгтэй, — гэжэ һуһаалиин хоёрдохи фермын мал харуулалагша Б. И. Попов хэлэбэ.

— Бакировта туһалха хэрэгтэй. Директорнай үглөөнэй табан сагһаа үдэшэ ороё болотор үдэр бүри гүүртэ болон отарануудаар эсэтэрээ ябана. Юундэ мэргэжэлтэд тэрээнтэй адли тэгшээр ажалланагүй гээшэб?—гэжэ ажалай ветеран А. С. Плеханов сухалдана.

— Бидэ шэнэдхэн хубилгалга тухай тэрэниие манда хэн нэгэнэй ерэжэ хэхэ байһанда адляар хоёрэлдэнэбди. Энэмнай тон буруу. Шэнэдхэн хубилгалгые хүн бүхэн өөрөө эхилхэ ёнотой,— гэжэ ахалагша хонишон В. И. Попов хэлэбэ.

Дмитрий Романович Гнеушев тухай нэгэ хэдэн үгэ хэлэмээр. Энэ нүхэрнай ВЛКСМ-эй Баргажанай райкомдо, мүн Шитханай совхозой партийна бюрогой секретаряар худэлһэн намтартай. Тиимэһээ шитханайхид тэрэниие һайн мэдэхэ болоно. Гнеушев Бакировһаа залуу. Тиимэһээ совхозой үйлэдбэриин орёо асуудалнуудта, хүн зоной дундахи харилсаа холбоо Бакировһаа багаар мэдэнэ, энэ талаар ехэ дүй дүршэлгүй. Гэхэтэй хамта, Д. Р. Гнеушев энэ ажахын партийна бюрогой секретаряар ажаллаха зуураа хүн зонтой хүсэд һайнаар үгэсэ ойлгоолсожо шадаагүй юм.

— Энэ һунгалта манай ажабайдалда тон шэнэ һонирхолтой, мүн шухала хэмжээ ябуулганууудай нэгэн болоно. Сагай эрилтээр иимэ һунгалта хэрэгтэй болоо гээшэ ааб даа; Иигэжэ би оорыгоо, өөрынгөө ажал тухай һайнаэр мэдэжэ абаха нэгэ аргатай болобоб. Хүн зоной минии хүдэлмэриие, мүн намайе ямараар сэгнэдэгынь эндэ мэдэгдэхэ, — гэжэ М. М. Бакиров манда хэлэнэ.

Уданшьегүй энэ нюуса һунгалтын дүнгүүдые һунгалтын тоосоото комисси гаргаба. Директорые һунгалтада совхозой 202 худэлмэришэд болон алба хаагшад хабаадаа. Эдэнэй 170 хүниинь М. М. Бакировай түлөө дуугаа үгөө бэлэй. Энэнь бүхы һунгагшадай 87 процент болоно. Харин Д. Г. Гнеушевэй түлөө 32 хүн дуугаа үгөө. Иигэжэ олон хүнэй этигэл һайдабарида хүртэһэн М. М. Бакиров совхозой директорээр дахинаа һунгагдаба.

Энэмнай нүхэр Бакировай директорэй тушаалда муу бэшээр ажаллажа байһые гэршэлнэ гээшэ. Суглаанай һүүлээр М. М. Бакиров совхозойнгоо худэлмэришэн болон алба хаагшадэй эсэтэрээ ябана. Юундэ мэргэжэлтэд тэрээнтэй адли тэгшээр ажалла

ГАЛГА ЖАРНА

ЭЗБЭР тосхондохи хэрэглэмжэ хангалгын комбинат районой 16 онуудта тушаан ашиглуудтай юм. Наяр пунктнууд Сутайн б — Нарһата тосгоны совхозой Гада нээгдэбэ. Тиймрийнуудта ажаһуугаа будаха, ойоулха, ааулха аргатай болохонь. Эдэ пунктнууд ажалшадһаа 16—18 янзын захил абадаг юм. Тиихэдэ Түгнын, Никольскын, Суулгын тушаан абалгын комплексно пунктнууд оёдолой машинка заһабаривлхаар абадаг болобо.

Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай хубсаһа эсхэгшэд районойнгоо тосхон, һуринуудаар ябажа, хүнүүдэй захил дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, дуршэл ехэтэй эсхэгшэ Л. Ф. Митрофанова долоон хоногтоо нэгэ удаа — понедельник бүхэндэ—«Эрдэм» совхозой нэгэдэхи отделениин, «Одон» совхозой Степнойн һү һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдһөө захяануудые абадаг байха юм. Харин Ф. П. Филатова районой түб тосхонои хилэмэнэй, тоһоной заводууд, Хуушан-Заганай һү һаалиин фермэ дээгүүр ябажа, хубсаһа эсхэнэ.

Мүнөө үедэ тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэд хүн зоной хэрэглэмжэ саг болзөртөнь, һайн шанартайгаар хангаха зорилготойгоор ушөө олон өндоо онол арганнуудые бэдэрхэ, нэбтэрүүлхэ зорилго табинхай.

В. РАДНАЕВ.

ҮЙЛЭДЭЭРЭЭ ХАРААР ХАНГАНАБ

ХҮДЭЛМЭРЭЭ ҺАЙЖАРУУЛХА САГ ЕРЭЭ...»

...ЭЭБЭР тосхондохи хэрэглэмжэ хангалгын комбинат районой 16 онуудта тушаан ашиглуудтай юм. Наяр пунктнууд Сутайн б — Нарһата тосгоны совхозой Гадаа нээгдэбэ. Тиймрийнуудта ажаһуугаа будаха, ойоулха, ааулха аргатай болжэ сэхэ тэмдэглэхэ хүсэлтэйб.

Тусхайлбал, мүнөө долоон хоногтоо нэгэ дахин — пятницын үдэр маһай пунктдахубсаһа эсхэгшэ Анна Дулмаева ерэжэ, ажалшадай захилнуудые абана. Сагай ошохо бүри гоёор, шэнэ моодын эрилтээр хубсалагшадай тоо олошоржо байнхай. Ажаһуугшадай эрилтэнүүдые хангалгаяа үргэдхэхэ, арад зондо тааруу зохидоор энэ хэрэгээ эрхилхэ зорилготойгоор холын гүүртэ, фермэнүүдэй малшадта, Дүтэлүүр, Хужар, Үлэнтэ тосхонуудта ажаһуугшадта ошонобди. Һаяхан Зэмхын һү һаалиин фермын ажалшад хубсаһа эсхэгшые, фотографые; халуунаар үгтаа. Тиихэдэ би өөрөө химическэ аргаар сэбэрлэлгэдэ абаашаха, хубсаһа хунар заһабарилагдаха, гутал, телевизор, холодильник олоор сүглуулһан байнаб. Мүн улаан партизан ябаһан Яков Москвитин, ажалай болон партиин ветеран Даша Очиров гэгшэдэй гэр бүлэдэ ошожо, аха нүхэдүүдтэ шэнэ костюмуудые оёхо захилнуудые абааб.

Һарадаа гүрбан дахин Закаменск хотоһоо манай эндэ. Дүтэлүүртэ ерэдэг үһэ заһагша Нина Медведева олоной дунда хүндэтэй болонхой. Үридшалан гүрбан газарта үлгэгдэһэн соносхолой ёноор ажаһуугшад манай пунктын тусхай таһаг соо сүглардаг. Энэ үдэр түсэб үлүүлэгдэжэ, 40—50 түхэригэй хангалга ажаһуугшадта хэгдээ.

Ажалшадай захилнуудые бэелүүлхэеэ телемастер XXVII съездын Экономическа бо- хугжэлтын үүд соо байгша дүүрэтэр ажалаһуудалай талаар ангалга бэелүүлхэ табигдана. Ушар ажаһуудалай хэ- ангадаг эмхинүүдэй ааулха, ажал хэ- ү һайжаруулха, үбилгаха хараа аталагдаа. Тэрэ- эр, жэшээнь, За- лодо шэнэ ехэ ашаглалгада ту- ө тэндэ бёдолой, ын цехүүд нээг- тийн тиихэдэ совхо- б тосхонуудта ажаһуугшадай хэрэг- адаг үйлэдбэ- ө захилнуу- комплексно пункт- эй юм.

Энэ болохо Дү- нктда би долоон шада ажалланаб. дэлмэрилэгшэд тда хүн зонине агаха зорилго ур- хангалгын хэм- ө гэжэ оро- хөөр-гүрбан ө тээ һара бүри- до 700—800 ту- нгэнэй хангалта ааб, мүнөө тэрэ гөө дээшэ бо- алта бухы ажал ородосо, хаһоу- шэнэдэхэн ху- лүүлжэ байһа- р туйлагдаа гэ- ө ехэ хэмж- хэ ёнотой. Техникэ- ү, хүнүүдэ- ү ха юм. З- сэб зохёон- ай ажаглал- оломжонуу- йлолгомнай- үлэшөө.

Эхэер хам- омнай. Он- ийн нэгэ яа- г манай хидхэлгын а ашаг үрэ- гүй. Кальку- итэ нэгэн р- орхойлогоо- гүүд ори- багтадаг бо- офсоюзна а- шэнэ гурик- тээхи ойлг- хэгдээ. М- Ф. Качи- ; К. С. Ка- бригадаг- дай гурим- р урагшаг- ай эмхидхэ- гуу дүндаа- эдээ; үйлэд- ийдай үүрг- ихэ ёнотойе- ди. Захир- дэлмэрилэгш- боо хариле- хумнай эмхи- баритай ба- эмай техни- ажалда аб- Худэлмэрим- ой, үбэл, э- алуундашье- үүд үсөөн- мнай КПСС- дэг. Парти- екретарь Н- ммунистнуу- іха, үйлэд- партийна- ихэ туша- өө хэз нэм- нуудта тата- замай һаа- ардин хар- ангалгын ал- аяа хубил- пэй.

БОРИСЕНКО, этрансстрой- ын 398-дахи- й начальник.

ТЭЙ ШАН

ан жэлэй т- омбинадта г- за, эмхидхэ- гын цехэ- дунда хүнд- і. П. Конки- ігай нэрэ э- іс мүрысөөн- радаг. Нинт- Цехкомой т- адай Хүндэл- нэтэ бэлэгү- дгаһан байн- элэй даабар- элүүлэнэйнг- түлөө» мөд- им һүрган х- Петровна М- улда дурата- Конкина.

ЕВАЙ фото.

ГАЯАНАЙ САМАРЯАН»

ГАРЬДАГАЙ нэрэмжэнэй литературна ашуудэй бэшэһэн хамтын сугаршаг гаргаа, «Самаряан» нютаг хэлэнэй мэдэхэгүй байһан ойрод словарь» ійадамни, К.. М. «сууряан» гэһэн эз. Аяар 1936 онэрт Дольён Мадаһ һүргуулида багадаа эмхидхэһэн фольклорно круөө уран зохёолой ол болоод, ахан 50 жэлэйнгээ ойн авторай хабаа- зуаан ном гар- Эгээл энээнтэйнь ангеэр Москвагай хэблэлдэ «Алгануд» гэһэн гаргоё угалзаар шэ- мүн лэ энэ нэгэ- суглуулбари 30 гэнэйгээр барлаг- олондо хүрэ- ай гүн соohоо Түрэл литературынгаа алтан жасада ёөнэдбэнгөө хубитые бага бэшээр оруулжа ябаһан Шагдар Байминов, Балдан Ябжанов, Лопсон Тапхаев, Аардан Ангархаев, Баяр Дугаров гэгшэд аха заха үетэнэйнгөө удаа тээнь оронод. Хэдэн номуудай авторнууд Владимир Сыренов, Жорж Юбухаев, Владимир Тулаев, Баатар Романов, Илья Намсараев, Элбэг Манзаров урда тээхи нүхэдһөө гээгдэхэгүйе оролдон гэшхэлнэд. Нэгэдэлые хэдэн жилдэ хүтэлбэрилжэ ябаһан бэлигтэ поэт Борис Сыреновэй шүлэгүүдые, саг һаа урид нааһ бараһан Будажаб Машкиновай, Владимир Халхуёвай рассказуудые уншахада, тэдэнэй саашадаа хэды ёхэ юумэ бэшэжэ шадаха байнаниинь харагдана. «Эхилэн бэшэгшэд» гэһэн бүлэг соо элдэб ажалтай хүнүүдэй — барилгашад, хүдэлмэришэд, колхозой гэшүүдэй бэшэһэн зүйлнүүдэй оруулагдаһаниинь ехэ һайшаалтай. Хүн бүхэнэй намтарынь, зураг дүрэнь үгтэнхэй. Уран зохёолой харгыда эдэбхитэйгээр . орожо ябатараа, оройдоо 20 наһатайдаа ангиин дайсадта хорлуулһан Мүнхэ Сарьдаг, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаһан Цыретор Зарбуев, Генин-Дарма Нацов, суута үльгэршэ, онтохошон Егор Иванович Сороковиков-Магай ном соо хүндэтэ һуурилаа эзэлнэд. Түрэл литературынгаа алтан жасада ёөнэдбэнгөө хубитые бага бэшээр оруулжа ябаһан Шагдар Байминов, Балдан Ябжанов, Лопсон Тапхаев, Аардан Ангархаев, Баяр Дугаров гэгшэд аха заха үетэнэйнгөө удаа тээнь оронод. Хэдэн номуудай авторнууд Владимир Сыренов, Жорж Юбухаев, Владимир Тулаев, Баатар Романов, Илья Намсараев, Элбэг Манзаров урда тээхи нүхэдһөө гээгдэхэгүйе оролдон гэшхэлнэд. Нэгэдэлые хэдэн жилдэ хүтэлбэрилжэ ябаһан бэлигтэ поэт Борис Сыреновэй шүлэгүүдые, саг һаа урид нааһ бараһан Будажаб Машкиновай, Владимир Халхуёвай рассказуудые уншахада, тэдэнэй саашадаа хэды ёхэ юумэ бэшэжэ шадаха байнаниинь харагдана. «Эхилэн бэшэгшэд» гэһэн бүлэг соо элдэб ажалтай хүнүүдэй — барилгашад, хүдэлмэришэд, колхозой гэшүүдэй бэшэһэн зүйлнүүдэй оруулагдаһаниинь

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ТОДОРХОЙ ШЭГЛЭЛТЭЙГЭЭР

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо, ЛКСМ-эй XX съездэ зорюулагдаһан студентнэрэй научна конференци Буряадай хүдөө ажахын институдта үнгэрөө.

Институдай 543 студент научна хүдэлмэринүүдээ тус конференциин үзэмжэдэ дурадхаа. Мүнөө үеын зоотехническэ, агрономическа, ветеринарна, экономическа эрдэмэй, хүдөө ажахые оньһожоруулгын шухала асуудалнуудта тэдэнэй хүдэлмэринүүд зорюулагданхай байгаа юм.

Студентнэрэй хүдэлмэринүүд факультет бүхэндэ эмхидхэгдэһэн 15 секцидэ шагнагдаа, зүбшэн хэлсэгдээ. Институдай эрдэмтэд, профессорнууд К. А. Васильев, К. Т. Мункоев, Ю. А. Тарнуев, И. А. Ишигенов, Н. В. Барнаков, доцентнүүд С. Б. Ешеев, П. Б. Бартаханов, Л. В. Власов, Ф. Л. Гатапов, мүн бусад конференцидэ хабаадалсажа, кафедрануудай ябуургжа байгаа эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэри тухай хөөрөө. Конференци бэлдэхэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ институдай студентнэрэй научна хүдэлмэриин талаар советэй хүтэлбэрилэгшэ, неорганическа химиин кафедрын доцентын үүргые дүүргэгшэ В. Ф. Булатовагай оруулһан хубита ехэ юм.

Республикын ажахынуудтай баталһан хэлсээнүүдээ жэншэдгүй дүүргэхэ хэрэгтэ студентнэрэй үүргэ хараа байса дээшэлээ. Конференцидэ зүбшэн хэлсэгдэһэн научна хүдэлмэринүүд тодорхой практическа шэглэлтэй байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Энэ талаар ерээдүйн экономист В. Поломошновагай, агроном А. Мунсуловай хүдэлмэринүүд һайнаар сэгнэгдээ һэн.

Табадахи курсын студентнэр: агрономическа факультедһээ — А. Стайсуповагай, зооинженернэ факультедһээ — Ю. Мархаевай, ветеринарна факультедһээ — В. Зиновьев болон В. Григорьевагай, хүдөө ажахые оньһожоруулгын факультедһээ 4-дэхи курсын студент С. Тютринэй элидхэлнүүд һайн гэжэ тэмдэглэгдээ.

Ниитын эрдэмэй кафедрада научна хүдэлмэри ябуулдаг студентнэрэй элидхэлнүүд мүн һайшаалда хүртөө.

Эрхим курсовой, дипломно хүдэлмэринүүдэй харалга-выставкэ эмхидхэгдэһэн байна.

Конференциин үзэмжэдэ дурадхагдаһан научна хүдэлмэринүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ студентнэр тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Н. ГОНЧИКОВА,
«За сельскохозяйственные кадры» газетын редактор.

Үсэгэлдэр, майн 16-да, Буряадай мэдээжэ поэт Бато Базароной түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрнүүд Хэжэнгэ тосхондо нээгдэбэ. Эндэхи соёлой байшан соо хүн зон лоороо сугларжа, Буряадай ран зохёолшодтой, поэдүүд-

ШҮЛЭГШЫН ДУРАСХААЛДА

тэй — Ц. Номтоев, Ц. Галанов, Б. Дугаров, Ц. Цыренджиев, Л. Тапхаев гэгшэдтэй баяр ёһололой ортошон байдалда уулзаба. Энэ уулзалга дээрэ Бато Базароновые һайн мэдэхэ нютагайнь хүн, Ажалай ветеран Д. Г. Баяртуев, «Хэжэнгын гол» газетын редакциин дэргэдэхи уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүд Д. Доржогутабай, Б-Ш. Нимбуев гэгшэд үгэ хэлэбэ. Мүн республикын уран зохёолшодой түлөөлэгшэд баллигтэ поэдэй зохёохы зам, буряад совет литературын үүгжэлтын замай мүнөө үеын шата тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Үдэшэлэн уран зохёолшод газетын редакциин дэргэдэхи уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүдтэй уулзаба.

Мүнөөдэр тэдэнэр Бато Базароной түрэһэн Эдэрмэг нютаг ошожо, эндэхи ажалшадтай, һурагшадтай уулзаса. Х. Намсараевай зохёолы намтар тухай музей ошоко захараха, Б. Базароной үшөөдэ баглаа сэсэгүүдые табиха юм.

Х. РАНТАРОВ,
районой соёлой таһагые даагша.

Мүнөө һургуули дүүргэгшэдтэ

БУРЯАД СТУДИ НЭЭГДЭХЭНЬ...

Кукольна театрай актёрой онсо шухаг мэргэжэл шудалха дуратай хүбүүд, басагад уридшалан шалгалта гараһанайнгаа һүүлээр буряад национальна бүлэгэй бүридэлдэ орожо, Ярославль хотын театральна дээдэ училищи ошожо һурахаар уригдана. Тэндэ жэлэй туршада һураһанайнгаа удаа тэдэнэр Улаан-Удэеэ бусажа, Буряадай республиканска кукольна театрта һуралсалаа үргэлжэлүүлхэ байна.

Дунда һургуулияа дүүргэһэн залуушуул (басагад 23 наһа, хүбүүд 25 наһа хүрэтэрөө, хүбүүд сэрэгэй албанда ябаад ерэһэн байбал, һайн) шалгалта барихаар уригдана. Шалгалта тушаажа эхилхэһээ урид тэдэнэр тусхай консультаци гаража, туһатай зүбшэл абаха, тиигээд оролтынгоо шалгалтые хоёр шата болгожо хубаарилан тушааха байна.

Нэн түрүүн шэлэн абалгын шата болохо. Тэрээн дээрэ хүбүүд, басагад уран шүлэг, басни, прозаическа зохёолһоо хэһэг, үльгэр, онтохо ород, буряад хэлэнүүд дээрэ гүйсэдхэхэ ёһотой. Хүгжэмдэ һонороо, уян нугархайгаа шалгуулхын тулада тэдэнэр дуу дуулаха, хатарха эрэгтэй. Тиигэхэ мүртөө буряад дуу, буряад хатар гүйсэдхэхыень дурадхаха юм. Мүн тиихэдэ комиссиин гэшүүдэй дурадхалаар сценическэ багахан үзэгдэл зохёожо наадаха, кукольна театрай актёрнууд болохо ёһотой һэн хойноо кукла гүй-

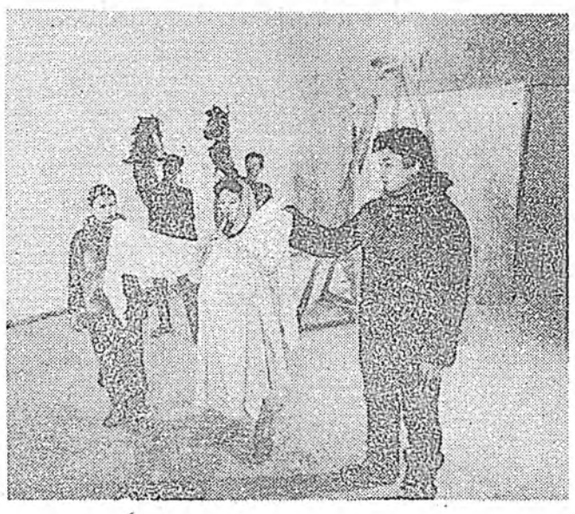

али ондоо нэгэ зүйл гартаа барижа, этюд харуулха болоно.

Һүүлэй һүүлдэ эдэ бүхы даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэн залуушуултай комиссиин гэшүүд хөөрэлдэхэ, тиигэжэ тэдэнэйнгээ ухаан бодолой болбосоролые, шэлэһэн мэргэжэлдээ хэр таараха байһые шалгаха юм.

Театральна дээдэ һургуулида абтахын тула тушаагдаха бусад шалгалтанууд тухай (сочинени бэшэгдэхэ, обществоведенеэр шалгалта баригдаха ёһотой) «СССР-эй вузуудта орохо дуратайшуулда зорюулагдаһан справочник» сооһоо мэдэжэ абахада болоно. Конкурсын гуримаар һонирхогшод Улаан-Удэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсын 46-дахи номерой байшан соо оршодог республиканска кукольна театрай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэдтэ ооһэдоо орожо хоорэлдэхэ, үгышье һаа, 2-22-92 гэһэн номертой телефоноор хонходожо мэдэхэ аргатай.

С. СТОЛЯРОВ,
Буряадай республиканска кукольна театрай ахамад режиссёр.

АМЖАЛТАТАЙ БУСАБА

«Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин артистнар Хойто-Казахстанай, Ураал шадарай хото, городуудаар айлшалһаа, һаяхан бусаба. Тэдэнэр ондэ бүхыдөө 56 концерт наада, табижа, концерт бүхэниинь харагшад халуунаар угаа. Ансамблиин концертнэ программа буряад арадай хабар, дуунуудһаа бүридэнхэй. Ансамблиин хатаршадай бүлэгэй гүйсэдхэһэн «Ёохор», «һойр шубууд» гэжэ хатарнууд харагшадта илангаяа һайшаагдаба. Мүн Буряадай АССР-эй арадай артистнууд Л. Субанова, О. Сультимов болон бусадай гүйсэдхэһэн хатарнууд харагшадай халуун альга ташалгада хүртөө. Тиихэдэ ансамблиин дуушад — Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд А. Данзанов, Д. Дугданова, мүн залуу дуушад Д. Ринчинова, Т. Галсанова гэгшэд буряад аялга дуунуудаа уянгатай гоёор гүйсэдхэжэ, концерт харахаяа ерэгшэдэй сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэһэн байха юм.

Мүнөө ансамблиин артистнууд республикынгаа Хяагтын районой ажалшадта айлшалхаар бэлдэнэ. Удаань БАМ-ай барилгашадта, дуу, хатараа бэлэглэхэ түсэбтэй.

Т. ЦЫДЫПОВА.

БАГА АТЛАС

СССР-эй Министрнуудэй Соведэй дэргэдэхи геодези болон картографиин главна управлениин хэблэн гаргаһан «Дэлхэйн бага атлас» худалдаа наймаанда эльгээгдэбэ. Тус атлас соо ороноймнай нютаг нугануудта хүгжэн һалбаһан арадай ажахынуудай үйлаһан амжалта, саашанхи зорилгонууд, байгаалиин баялиг үргэнөөр харуулагдаа.

Атлас соо Буряадай АССР-эй карта оруулагдаһан байна. Эндэнь республикын ехэ, бага городууд, тэдэнэй үһаар, түмэр замаар яагаад харилсадаг, мүн социально-экономическа хүгжэлтэ тухай тон һонирхолтойгоор бэшэгдээ.

А. ЛЕГКИЙ.

«АЛБА ХЭХЭЭР БЭЛЭМДИ»

Илалтын үдэрэй урда тээ сэрэгэй албанда ошоһон залуу хүбүүд Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулжа, Улаан-Удэһөө Шэтэ хүрэтэр урилдахаар гараһан юм. Баяхан урилдаанда хабаадагшадые Ярууныи районой тө Нарһата тосхондо ажаһуугшад хани халуунаар угтажа, митинг үнгэргөбэ.. Эндэ ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Цыдыпов, районой военкомой орлогшо Ю. Д. Янданов, дайнай ветеран Г. П. Туезов гэгшэд үгэ хэлэбэ.

— Танай урилдаанай саашанхи замда амжалта хүсэхынгөө хажуугаар бидэ, ветеранууд, таанадай ёһото совет сэрэгшэ мэтээр Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, нютагаа бусаха байһандатнай этигэнэбди,—гэжэ дайнай ветеран хэлээ.

Май һара соо сэрэгэй уялгата албанда мордохо Нарһата тосхоной Юрий Леонов эндэ үгэ хэлэжэ, бидэншье энэ этигэл найдабари харюулхаар бэлэмди гэжэ мэдүүлээ.

Урилдаанда хабаадагшадай зүгһөо Олег Филиппов үгэ абажа, ярууныхидай ерээдүйн сэрэгшэдые халуунаар угтаһандань үнэн зүрхэнэй баяр хүргэжэ, Совет Армида үнэн сэхээр алба хэхээр бултадаа бэлэн байһан тухайгаа элидхэбэ.

Удаань митингдэ хабаадагшад дайнһаа бусаагүй нютагай хүбүүдэй хүшөөдэ баглаа сэсэгүүдые табижа, урилдаанда хабаадагшадые саашанхи замдань үдэшэбэ.

Б. НИМАЕВ.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

☐ Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Железнодорожно районой спортын бүлгэм, клубуудай, физкультурын коллективүүдэй спортсменүүдэй дунда спортын эунай хаһада зорюулагдаһан спортын һайндэр үглоонэй 10 часһаа эхилхэ.

☐ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ һур харбалгаар өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн унгэргэгдэнэ. Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ мүрысоон үдэрэй 12 часһаа эхилхэ юм.

☐ «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо баскетболоор облпрофсоведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эрэшүүл, эхэнэрнүүдэй дунда эхилһэн түгэсхэлэй мүрысөөнүүд үргэлжэлһоор.

☐ Нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысоон үглоонэй 10 часһаа эхилхэ болоно.

☐ «Локомотив» бүлгэмэй стадион дээрэ футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө нааданууд эхилбэ. Түрүушын уулзалгада «Торпедо», «Стекольщик» команданууд наадаха.

☐ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Удын бюрогоо хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ һонирхолтой аяншалга эмхидхэнэ. Багшанарай, геологиин институдуудай багшанар, студентнэр — Бабушкин город, геофизическэ экспедициин, гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын бүлэг худэлмэришэд — Хяагта, авиационно заводой нэгэ бүлэг Петровск-Забайкальский хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсахяа аян замдаа мордобо... Мүн Петровск-Забайкальский, Гусиноозерск хотонуудһаа, Хэжэнгын районһоо ерэһэн аяншалагшад Улаан-Удэ хототой танилсаха, музей, театрнуудта хүрэхэ юм.

АЖАЛАА ШЭНЭЭР ЭМХИДХЭЖЭ...

Районой оро үсхэбэрилэгшэдэй хоёр фермэ хэдэн жэлэй урда тээ Багдаринай госпромхозой мэдэлдэ үгтэһэн юм. Оро үсхэбэрилэгшэд эдэнээ гээлтэ хоролтодо оруулхагүйн тула үдэр, һуниие илгадгүй гэхээр адуулжа, харуулһажа байдаг гэшэ. Һаяхай эдэнэр оро үсхэбэрилхэ шэнэ вахтова онсо арга ажалдаа хэрэглэжэ эхилбэ. Бригадын гэшүүд эзэлхэгээр оронуудаа адуулдаг болоо. Оро үсхэбэрилэгшэдэй нэгэ бригадань оронуудайнгаа байрладаг газарта вертолеттоор асаргадана, харин нүгеодэнь энэл вертолеттоор гэртээ бусана. Шэнэ гуримай нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар орошод урданайхида ерходоо һайнаар, ашатай туһатайгаар амардаг болоо. Гэртээ ерэһэн орошод хэдэн хоногой туршада амарһанайнгаа һүүлээр, госпромхоздоо ошожо ажаллана. Байгша ондо тус госпромхоз оронуудай годоор гоё һайхан угалзатай гутал, талбаг, бэлэг сэлэгүүдэй бусад зүйлкүүдые бүтээхээр тусхай цех нээбэ.

Т. НАГАЕВА.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 17-һоо 24 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — Ритмическэ гимнастика. 10.20 — «Спортлотогой» тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэбі». 12.05—«Үглөөнэй почто». 12.35 — Аяншалагшадай клуб. 13.35 — Хүгжэмтэ киоск. 14.05—Худөөгэй ажал хэрэгүүд. 15.05—Элүүр энхэ байлга. 15.50—«Огонь, вода... и медные трубы»—уран һайханай фильм. 17.15 — Концерт. 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Сыщик»—уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.35 — СССР-эй дээдэ ба дунда тусхай һуралсалай министр Г. А. Ягодинтай уулзалга. 00.05 — Шэнэ һонин. 00.10—Совет дуунай концерт. 00.40—Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — «Булагууд» 9.45—Киножурнал. 9.55 — П. И. Чайковскиин хүгжэмэй үдэр. 10.40—Волгоградай телестудиин программа. 11.40—П. И. Чайковскиин балетнэ театр. 12.50—«Ород хэлэн». 13.20—П. И. Чайковский. Симфоническа оркестрэй гүйсэдхэхэ 3-дахи номерой сюитэ. 14.05 — «Дэлхэй ба залуушуул». 14.40 — Пушкинай образууд П. И. Чайковскиин оперануудта. 15.50 — «Бурда» (ФРГ) журнал харуулна. 17.25 — Совет соёлой жаса. 18.25 — П. И. Чайковский. «Манфред» гэһэн симфони. 19.30 — Стендовэ буудалгаар дэлхэйн кубок. 20.00—П. И. Чайковскиин романсууды. С. Лемешев гүйсэдхэхэ. 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.20—Баскетбол. Эрэшүүл. СССР-эй ба КНР-эй суглуулагдамал команданууд. 22.00 — Время. 22.35—«Гадаадын фильмын экран». «Прокаженная». 00.10—Баскетбол. Эрэшүүл СССР-эй суглуулагдамал команда—«Марафон» (США).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 18.

МУЗЕЙНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Футболой шэнжэлэл. 10.00 — «Сыщик» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 17.00 — Шэнэ һонин. 17.10 — «Ород хэлэн». 17.40 — Багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 18.10 — Баримтата фильмүүд. 18.35 — Искусствын уран бэлигтэн». СССР-эй арадай артист О. Борисов. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хурдадхалга». Шэнэдэхэн хубилгалгын эрхэ байдалда А. В. Ухтомскиин нэрэмжэтэ худөө ажахын машинануудай заводой худэлмэри тухай (Московско область). 20.30 — Футболой шэнжэлэл. 21.15 — Гүрэнэй Кубаниин хасагуудай хоорто зорюулагдаһан дамжуулга. 22.00 — Время. 22.30 — Хүгжэмтэ киоск. 14.05—Худөөгэй ажал хэрэгүүд. 15.05—Элүүр энхэ байлга. 15.50—«Огонь, вода... и медные трубы»—уран һайханай фильм. 17.15 — Концерт. 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Сыщик»—уран һайханай фильм. 1-дэхи, гай һурагшадта. 11.35, 12.40— Астрономи. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10— «Гадаадын фильмын экран». «Прокаженная». (Польшо). 14.40 — Тележурнал. 15.25 — Шэнэ һонин. 15.30 — «Советскэ Союзда алба хэнэбі». 21.00— «Амгалан нойрсогты; багашуул ». 21.15 — Спортивна программа: Столой теннис. СССР-эй кубок. Стендовэ буудалгаар Дэлхэйн кубок. 22.00 —Время. 22.30 — «Казнены на рассвете» — уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 19.

В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ПИОНЕРНҮҮДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА ЭМХИИН МҮНДЭЛҺЭН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Баримтата фильм. 10.15 — «В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй телефильм. 1-дэхи сери. «В свои семнадцать лет». 11.15 — Шэнэ һонин. (11.20 хүрэтэр). 17.00 — Шэнэ һонин. 17.10 — «Эжын һургуули». 17.40 — Баримтата фильм. СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин үндэһэ һуурие тайбигшын ажабайдал ба ажал ябуулга тухай. 18.25 — ВЛКСМ-эй XX съездэ зорюулагдаһан пионернүүдэй һайндэр. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Мультфильм. 20.10 — Худөө ажахын эрдэмэй университет. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Госагропромой түрүүлэгшэ В. С. Мураховский болон ВАСХНИЛ-ай президент академик А. А. Никонов телевизор харагшадай бэшэгүүдтэ хариюсаха. 20.55 — «В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй телефильм. 1-дэхи фильм. «В свои семнадцать лет». 20.00 — Время. 22.35 — Концерт. 00.25 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35, — Физикэ. 7-дохи класс. 10.05, 15.00 — Француз хэлэн. 11.05—Баримтата фильм. 11.35, 12.40 — Географи. 12.05 — «Ород хэлэн». 13.10 — «Жменяки» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 14.25 — Физик. 10-дахи класс. 14.55 — Шэнэ һонин. 15.30 — Түүхын хуудһанууд. Ехэ аха. (А. Ульянов тухай). 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул ». 21.15 — Ритмическэ гимнастика. 21.45 — Харгын аюулгүй байлгалгын сахиха. 21.50 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Жменяки» — гурбан серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери.

СРЕДА, 20.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Киномэдээсэл. 10.00 — «В. И. Ленин. Страницы жизни». 1-дэхи, 2-дохи фильм. 12.00 — Шэнэ һонин. (12.05 хүрэтэр). 17.00 — Шэнэ һонин. 17.10 — Концерт. 17.40 — Баримтата фильмүүд. 18.30 — Мүнөөнэй дэлхэй ба худэлмэришэнэй худэлөөн. 19.00 — Баяан дээрэ наадаха. 19.15—Медицинэ шэнэдэхэн хубилгалгын үедэ. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Баримтата фильм. 20.45—И. Стравинский. Струнна оркестрэй гүйсэдхэхэ ремажор концерт. 21.00—«В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй фильм. 2-дохи фильм. 22.00—Время. 22.35—Политическэ театр. «Мораль Леонардо»—зүжэг. 23.50—«Дэлхэй ба залуушуул». 00.25—«Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ». 00.40 — Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 9.55—Баримтата фильм. 10.05, 15.00—Немец хэлэн. 10.55—И. Соколов-Микитов. Ажаябадалайнь ба зохёохы ажал ябуулгынь хуудһанууд. 11.35—Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 12.30 — Гэр бүлын ажабайдалай ёһо заншал. 12.05— Баримтата фильм. 13.00 — «Жменяки» 2-дохи, 3-дахи сери. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Автограф». Ахалагша класс сайхидта уран зохёолой вахторина. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 —Баримтата фильм. 22.00—Время. 22.35 — «Жменяки» — 3-дахи сери. 23.45 — Стендовэ буудалгаар дэлхэйн кубок.

ЧЕТВЕРГ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—«Мэдээжэ аад, юрэ бүсын юумэн». 10.15 —«В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй фильм. 12.10— Шэнэ һонин (12.15 хүрэтэр). 17.00—Шэнэ һонин. 17.10—«Шажан ба политика»—тележурнал. 18.05—«...16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 18.50— Залуушуулай техническэ зохёохы ябуулгын асуудалнууд тухай. 19.20 —Эстрадна концерт. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Баримтата фильм. 21.00—«В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй фильм 3-дахи сери. 22.00—Время. 22.35—Искусствын уран бэлигтэн, Барри Дуглас. (Великобритани). 23.25—Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга. 23.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 9.55— — Баримтата фильм. 10.05, 15.20 — Испан хэлэн. 10.55—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.30 — Гэр бүлын ажабайдалай ёһо заншал. 12.05— Баримтата фильм. 13.00 — «Жменяки» 2-дохи, 3-дахи сери. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Автограф». Ахалагша класс сайхидта уран зохёолой вахторина. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 —Баримтата фильм. 22.00—Время. 22.35 — «Жменяки» — 3-дахи сери. 23.45 — Стендовэ буудалгаар дэлхэйн кубок.

ПЯТНИЦА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15—«Амар сайн, хүгжэмі». 9.45—«В. И. Ленин. Страницы жизни». Олон серитэй фильм. 3-дахи фильм. «Зрелость». 10.45 — «Дэлхэй ба залуушуул». 11.20 —Шэнэ һонин (11.25 хүрэтэр). 17.00— Шэнэ һонин. 17.10— «Ухибуудтэ—фильм. «Любимец публики». 18.40 — Баримтата фильм. 18.55 — Оперонуудһаа аринууд. 19.15 — Экологи болон бидэ. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.15 — «Радуга» — уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35— «Москва—-Вашингтон» гэһэн теле-хүүргэ. 23.55 — Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30— Спортивна гимнастикаар Европын чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.40 — Хүгжэм. 4-дэхи класс. 10.00, 15.05 — Англи хэлэн. 10.30—Баримтата фильм. 11.05 — Баримтата фильм. 11.30, 12.30 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05—«Манай саад». 13.00— «Жменяки» —3-дахи сери. 14.05 — «Шатарай һургуули». 14.35— Шинии ленинскэ библиотека. 15.00 — Шэнэ һонин. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.20 — Стендовэ буудалгаар дэлхэйн чемпионат. 21.50 — Арфын абяан зэрэгтэй. 22.00—Время. 22.35—«Обида старого охотника»—уран һайханай фильм. 23.30 — Футболоор СССР-эй кубок.

СУББОТО, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—Фильм-концерт. 9.50—Баримтата фильм. 10.30 — Уран зураваша Константин Васильев тухай хөөрөөн. 11.05—«Дуун — хүнэй хани». Я. Френкель, Р. Гамзатов. «12.40 —«Бултанда ба хүн бүхэндэ». 12.30 — Баримтата фильм. 13.10 — В. Е. Андреевэй зохёол найруулганууд. Хүгжэмтэ дамжуулга. 13.45—Тележурнал. 14.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 14.30 —Демократи ба хүнэй эрхэнүүд. 15.45— «Рябинушка» гэжэ трио дуулана. 16.00 — Нютагай Соведүүдэй худэлмэрине шэнэдэхэн хубилгаха дүй дүршэл. 17.30— Фильм-концерт. 17.55—«Амиды байгаали». 19.00—«Под знаком Красного креста»—уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00—Время. 22.35—Кинопанорама. 23.20—Спортивна гимнастикаар Европын чемпионат. 00.05—Эстрадна дамжуулга. 00.35 — Шэнэ һонин. 00.40 — Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Тележурнал. 9.30 —Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто» 10.30— «Обида старого охотника» — уран һайханай фильм. 11.15— Баримтата фильм. Хоморой моодно хубсаһан ба гутал тухай. 11.35—Стендовэ буудалгаар дэлхэйн кубок. 12.05 — Г. Лоркиин шүлэгүүдээр С. Ткачевой найруулһан дуунууд. 12.25 — Шэтэн телестудиин программа. 13.30 — «Дублер начинает действовать» —уран һайханай фильм. 14.55 —Мультфильм. 15.05 — «Пожелай мне успеха» — теле-зүжэг. 16.40 — Останкиндахи концертна студида СССР-эй АПН-эй үзүүн-корреспондент, психологиин эрдэмэй доктор Шамонашвилитай уулзалга. 18.10 — «Элүүр энхэ байлга». 18.55 — Эдиршүүлэй хүгжэмтэ дамжуулга. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.20 — Концерт. 21.50—Баримтата фильм. 22.00—Время. 22.35 —«Тревожный вылет» — уран һайханай фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 —Баримтата фильм. 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.25— «Спортлотогой» тираж. 10.40 —«Будильник». 11.10—«Советскэ Союзда алба хэнэбі». 12.10—«Үглөөнэй почто». 12.40—«Аяншалагшадай клуб». 13.40—«Хүгжэмтэ киоск». 14.10—«Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.10—«Элүүр энхэ байлга». 15.25—«Нүхэр дуун». 16.40—Баримтата фильм. 17.35 —«Абьяас» —тележурнал. 18.00 —Мультфильмнүүд. 18.25—Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор, профессор В. И. Барановтай Куйбышев хотын А. Н. Толстойн гэр-музейдэ уншагшад уулзаха. 19.05—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50—«Хайшан гэжэ амарнабибди». 20.30—«Экран дээрэ — кинокомеди». «Сердца четырех». 22.00—Время. 22.35—Спортивна гимнастикаар Европын чемпионат. 23.20—Эб найрамдалай түлөө велосипедээр урилдалга. 23.40 — «Танилсагты, залуу кинематографистнууд». Уран һайханай богони фильмүүд. 00.35— Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада, зогсогты!». 9.20— «Тревожный вылет» —уран һайханай фильм. 10.45 — С. Прокофьев. Концерт. 11.35—«Ород хэлэн». 12.05—Литвагай ССР-эй Гүрэнэй залуушуулай театрай «Пирасмани, Пирасмани...» гэһэн фильм-зүжэг. 14.30—«Дэлхэй ба залуушуул». 15.05 — Уласхоорондын «Лада» гэһэн авторалли. 15.25—Дэлхэйн һониной дээжэһээ. 16.35 — Хабаровска хизаарай Известковэй тосхоной хүшэр хүндэ эдиршүүлые хумүүжүүлэгшэ А. Петрынин тухай. 17.00—Мэдээжэ зохёолнууд, мэдээжэ гүйсэдхэгшэ Л. Бетховеной, Ф. Листын зохёол найруулганууд. 18.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бүсын юумэн». 19.00—В. Гаврилин. Дуунай-инструментальна цикл. 19.35 —Баримтата фильм. 19.55—Хэрэгтэй аюулгүй байлгые сахиха. 20.00 — Танние оперетта уран. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 —Баримтата фильм. 21.45—«Техникэ хэшээл». 22.00—Время. 22.35 — «Гадаадын фильмын экран». «Алиби будет обеспечен». «Полициин телефон 110» гэһэн циклнһээ (ГДР). 23.40 —Баримтата фильм.

Хурамхаанай райондо:

ҺАЙН СЭГНЭЛТЭ

Арадай уран бэлигэй Бүхэсоюзна хоёрдохи хараллагтай зохилдуулан, Хурамхаанай районой түбэй больницын коллектив соёлой болон экономикын үдэр үнгэргэбэ.

Больницын ахамад врач Надежда Намдыковна Ринчинова сугларагшадай урда үгэ хэлээ. Республикын болон РСФСР-эй габьяата врач, СССР-эй Элүүрые хамгаалгын отличник, районой түбэй больницые хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ удаан саг соо хүтэлбэрилһэн Ажалай Улаан Тугай орденто С. Б. Харпухаева, Буряадай АССР-эй габьяата врач В. Ж. Гармаева гэгшэдэй республикын, мүн районой медицинын хүгжэлтэдэ, энхэ элүүрые хамгаалгада оруулһан ехэ хубита мүнөө худэлжэ байһан залуу мэргэжэлтэдэй ажал хэрэгтэ нүлөөлдэг, тэдэнэй дүй дүршэлэй, баян намтарай жэшээ болодог тухайнь медицинын худэлмэрилэгшэд хөөрөө.

Һүүлээрнь районой түбэй больницын уран һайханай бүлгэмэйхид ехэ концерт табиба. Харагшад районой санитарна врач Сигизмунд Цыремпилович Будаев, врач-гинеколог Леонид Петрович Устинцев, залуу медсестра Ольга Арсаланова, медицинын худэлмэрилэгшэ Дулма Урбазеева гэгшэдые халуун альга ташалгаер угтаба.

Жюрин гэшүүд, харагшад больницын коллектив соёлой болон экономикын үдэрөөр амжалтатай, һай